

(Time: 3 Hours)

(Marks: 100)

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw neat Diagrams wherever necessary.

- Q. 1.** Answer **any Two** of the following. (20)
- A) Analyse the aggregate supply curve in detail.
 - B) Discuss the Long run relationship between inflation and unemployment.
 - C) What is a rational expectation? Describe the concept of rational expectation in detail.
- Q. 2.** Answer **any Two** of the following. (20)
- A) Describe in detail the various Phases of the Trade cycles.
 - B) Critically Examine Hawtrey's theory of Trade Cycles.
 - C) Discuss in detail monetary measures for controlling trade cycles.
- Q. 3.** Answer **any Two** of the following. (20)
- A) Discuss in detail the concept of Managed Exchange Rate.
 - B) Comment on "Convertibility of Currency."
 - C) What is the Currency Crisis? Discuss the various Causes Currency Crisis.
- Q. 4.** Answer **any Two** of the following. (20)
- A) What are the various reasons for Breakdown of the Bretton Woods? Discuss in detail.
 - B) Analyse the various Causes of the Global Economic Crisis.
 - C) Explain the Performance of the New Development Bank (BRICS Bank).
- Q. 5.** Write notes (**Any Two**). (20)
- A) The combined equilibrium aggregate demand and aggregate supply curves
 - B) Features of Trade Cycles.
 - C) Concept of Balance of payment
 - D) The objectives and functions of Asian Development Bank (ADB).

OR

- Q. 5.** Choose the correct alternatives of the following. (20)
1. An shows the total spending on domestic goods and services at each price level.
 - A) Aggregate Demand Curve
 - B) Demand Curve
 - C) Aggregate Supply Curve
 - D) Supply Curve

2. The Aggregate Demand-Aggregate Supply Model (AD-AS) is a way of illustrating the determination of
 - A) national income and changes in the expenditure level.
 - B) National income and changes in the Consumption level.
 - C) National income and changes in the price level.
 - D) National income and changes in the saving level.
3. According to Milton Friedman and Phelps, No trade-off between in the long run.
 - A) Inflation and Consumption
 - B) Inflation and unemployment
 - C) Inflation and Investment
 - D) Inflation and saving
4. Tobin's Phillips curve is
 - A) Vertical
 - B) Kinked-shaped
 - C) Negative slope
 - D) Positive slope
5. The idea of rational expectations was popularized by economistsin the 1970s.
 - A) Robert Lucas and T. Sargent
 - B) Prof. J. B. Clark
 - C) Adam Smith
 - D) John F. Muth
6. A trade cycle refers to in economic activities specially in employment, output and income, prices, profits etc.
 - A) Increase
 - B) Fluctuations
 - C) Decrease
 - D) Equality
7.denotes the turning point of the business cycle from depression to prosperity.
 - A) Recovery
 - B) Depression or Contraction
 - C) Prosperity or Expansion
 - D) Recession.
8. Generally, a trade cycle is composed of
 - A) Six phases.
 - B) Three phases.
 - C) Four phases.
 - D) Seven phases.
9. The trade cycle is a part of the ----- economy.
 - A) Capitalism
 - B) Democracy
 - C) Socialist
 - D) Dictatorship

10. Hawtrey believes that are the basic causes of the trade cycle.
- A) Expansion and contraction of Taxation
 - B) Expansion and contraction of Price
 - C) Expansion and contraction of Cost
 - D) Expansion and contraction of money
11. In a cleanfloat, exchange rate is determined by-----
- A) Government
 - B) Central bank
 - C) Market force
 - D) Commercial bank
12. When there is unfavorable balance of Payment?
- A) $\text{Export} > \text{Import}$
 - B) $\text{Export} = \text{Import}$
 - C) $\text{Export} < \text{Import}$
 - D) $\text{Saving} > \text{Investment}$
13. The Balance of Payment (BOP) is one of the oldest and the most important for any country, especially the more open economies.
- A) Psychological Statement
 - B) Statistical statement
 - C) Historical statement
 - D) Scientific statement
14. ----- causes a currency crisis.
- A) Sharp increase in the value of a country's currency
 - B) Stable country's currency
 - C) Sharp fall in the value of a country's currency
 - D) Slight fall in the value of a foreign currency
15. is the rate at which one currency is exchanged for another currency.
- A) Interest Rate
 - B) Foreign exchange rate
 - C) Bank Rate
 - D) Price Level
16. New Development Bank (NDB) is a established by BRICS countries.
- A) Single development bank
 - B) Individual development bank
 - C) Multilateral development bank
 - D) Jointed development bank

17. Asian Development Bank (ADB) provides an average of more than annual assistance to its developing member countries.
- A) \$50 billion
 - B) \$30 billion
 - C) \$60 billion
 - D) \$80 billion
18. The European Union was formed under which of the following treaties?
- A) Rome treaty
 - B) Amsterdam treaty
 - C) New York treaty
 - D) Maastricht treaty
19. What is full form of AIIB?
- A) Air India International Board
 - B) Asian Infrastructure Investment Bank
 - C) Asian International Indian Bank
 - D) All Indian International Banks
20. Asian Development bank's headquarter is situated incountry.
- A) India
 - B) China
 - C) Nepal
 - D) Philippines

मराठी रुपांतर

(वेळ: ३ तास)

(गुण: १००)

सूचना :-

१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.

प्रश्न १. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२०)

- अ) समग्र पुरवठा वक्राचे सविस्तर विश्लेषण करा.
- ब) स्फिती (भाववाढ) आणि बेरोजगारी यांच्यातील दीर्घकालीन सममूल्यनाची चर्चा करा.
- क) विवेकी अपेक्षा म्हणजे काय? विवेकी अपेक्षा या संकल्पनेचे सविस्तर वर्णन करा.

प्रश्न २ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२०)

- अ) व्यापार चक्राच्या विविध अवस्थांचे सविस्तर वर्णन करा.
- ब) हॉट्टेच्या व्यापार चक्र सिद्धांताचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- क) व्यापार चक्रे नियंत्रणासाठीच्या मौद्रिक उपायांची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न ३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२०)

- अ) व्यवस्थापित विनिमय दराच्या संकल्पनेची सविस्तर चर्चा करा.
- ब) “चलनाची परिवर्तनीयता” यावर भाष्य करा.
- क) चलन आपत्ती म्हणजे काय? चलन आपत्तीच्या विविध कारणांची चर्चा करा.

प्रश्न ४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२०)

- अ) ब्रेटन वुड्सच्या अपयशाची (बिधाडाची) विविध कारणे कोणती आहेत? सविस्तर चर्चा करा.
- ब) जागतिक आर्थिक संकटाच्या विविध कारणांचे विश्लेषण करा.
- क) नवीन विकास बँकेची (ब्रिक्स बँक) कामगिरी स्पष्ट करा.

प्रश्न ५ टीपा लिहा (कोणतेही दोन).

(२०)

- अ) समग्र मागणी आणि समग्र पुरवठा वक्र यांचा एकत्रित समतोल
- ब) व्यापार चक्रांची वैशिष्ट्ये
- क) व्यवहारशेषाची संकल्पना
- ड) आशियाई विकास बँकेची (ADB) उद्दिष्टे आणि कार्ये

किंवा

प्र. ५. खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.

(२०)

1.प्रत्येक किंमत पातळीस देशांतर्गत वस्तू आणि सेवांवर होणारा एकूण खर्च दर्शवितो.

- अ) समग्र मागणी वक्र
- ब) मागणी वक्र
- क) समग्र पुरवठा वक्र
- ड) पुरवठा वक्र

2. समग्र मागणी-समग्र पुरवठा प्रतिमान (Aggregate Demand -Aggregate Supply Model) हे दर्शविण्याचा एक मार्ग आहे.

- अ) राष्ट्रीय उत्पन्न आणि खर्चाच्या पातळीतील बदल.
- ब) राष्ट्रीय उत्पन्न आणि उपभोग पातळीतील बदल.
- क) राष्ट्रीय उत्पन्नाचे निर्धारण आणि किंमत पातळीतील बदल.
- ड) राष्ट्रीय उत्पन्न आणि बचत पातळीतील बदल.

3. मिल्टन फ्रीडमन आणि फेलप्स यांच्या मते, दीर्घकालावधीत यामध्ये सममूल्यन असत नाही.

- अ) स्फिती आणि उपभोग
- ब) स्फिती आणि बेरोजगारी
- क) स्फिती आणि गुंतवणूक
- ड) स्फिती आणि बचत

4. टोबिनचा फिलिप्स वक्र आहे.

- अ) अनुलंब उताराचा
- ब) विकुंचित आकाराचा
- क) नकारात्मक उताराचा
- ड) सकारात्मक उताराचा

5. तर्कसंगत अपेक्षांची कल्पना 1970 च्या दशकात अर्थशास्त्रज्ञ यांनी लोकप्रिय केली.

- अ) रॉबर्ट लुकास आणि टी. सार्जेंट
- ब) प्रा. जे. बी. क्लार्क
- क) अँड्रु स्मिथ
- ड) जॉन एफ. मुथ

6. व्यापार चक्र म्हणजे आर्थिक कार्यांमध्ये विशेषतः रोजगार, उत्पादन आणि उत्पन्न, किंमती, नफा इत्यादी मधील होय.

- अ) वाढ
- ब) चढउतार
- क) घट
- ड) समानता

7.व्यापार चक्रातील घसरण (उदासीनता) आणि समृद्धीकडे वळण्याचा बिंदू दर्शवते.

- अ) पुनर्रचना किंवा पुनरुज्जीवन
- ब) मंदी किंवा संकोच
- क) तेजी किंवा समृद्धी
- ड) घसरण किंवा अपसरण

8. सामान्यतः व्यापार चक्र बनलेले असते.

- अ) सहा अवस्थांनी (टप्प्यांनी)
- ब) तीन अवस्थांनी (टप्प्यांनी)
- क) चार अवस्थांनी (टप्प्यांनी)
- ड) सात अवस्थांनी (टप्प्यांनी)

9. व्यापारचक्र हे ----- अर्थव्यवस्थेचे अंग आहे .

- अ) भांडवलशाही
- ब) लोकशाही
- क) समाजवादी
- ड) हुकुमशाही

10. मुद्रेचा ही व्यापारचक्राची मूळ कारणे आहेत, असे हॉट्टेचे मत आहे.

- अ) कर आकारणीचा विस्तार आणि आकुंचन
- ब) किमतीचा विस्तार आणि आकुंचन
- क) खर्चाचा विस्तार आणि आकुंचन
- ड) मुद्रेचा विस्तार आणि आकुंचन

11. शुद्ध तरलता (Clean Float) मध्ये, विनिमयदर-----द्वारे निर्धारित केला जातो.

- अ) सरकार
- ब) मध्यवर्ती बँक
- क) बाजारशक्ती (Marketforce)
- ड) व्यापारी बँक

12. प्रतिकूल व्यवहारशेष केंव्हा असतो?

- अ) निर्यात > आयात
- ब) निर्यात = आयात
- क) निर्यात < आयात
- ड) बचत > गुंतवणूक

13.व्यवहारशेष (BOP)हे कोणत्याही देशासाठी, विशेषतः अधिक खुल्या अर्थव्यवस्थांसाठी सर्वात जुने आणि सर्वात महत्वाचेआहे.

- अ) मानसशास्त्रीय विधान
- ब) सांख्यिकी विधान
- क) ऐतिहासिक विधान
- ड) वैज्ञानिक विधान

14.----- झाल्यामुळे चलन संकट उद्भवते.

- अ) देशाच्या चलनाच्या मूल्यात तीव्र वाढ
- ब) देशाच्या चलनाच्या मूल्यात स्थिरता
- क) देशाच्या चलनाच्या मूल्यात तीव्र घट
- ड) देशाच्या चलनाच्या मूल्यात किंचित घट

15. म्हणजे असा दर आहे की, ज्या दराने एका चलनाची दुसऱ्या चलनात देवाणघेवाण केली जाते.

- अ) व्याजदर
- ब) परकीय चलन दर
- क) बँक दर
- ड) किंमत पातळी

16.नवीन विकास विकास बँक (NDB) ही ब्रिक्स देशांनी स्थापन केलेलीआहे.

- अ) एकल विकास बँक
- ब) वैयक्तिक विकास बँक
- क) बहुपक्षीय विकास बँक
- ड) संयुक्त विकास बँक

17. आशियाई विकास बँक (ADB) ही तिच्या विकसनशील सदस्य देशांना सरासरी पेक्षा जास्त वार्षिक मदत पुरविते.

- अ) \$50 अब्ज
- ब) \$30 अब्ज
- क) \$60 अब्ज
- ड) \$80 अब्ज

18.खालीलपैकी कोणत्या करारानुसार युरोपियन युनियनची स्थापना झाली?

- अ) रोम करार
- ब) आम्सटरडॅम करार
- क) न्यूयार्क करार
- ड) मास्ट्रीचकरार

19. AIIB चे पूर्ण रूप काय आहे?

- अ) Air India International Board
- ब) Asian Infrastructure Investment Bank
- क) Asian International Indian Bank
- ड) All Indian International Banks

20. आशियाई विकास बँकेचे मुख्यालय देशात आहे.

- अ) भारत
- ब) चीन
- क) नेपाळ
- ड) फिलिपाईन्स
